

Cum stăm cu digitalizarea în România?

Autor: Constantin Măgdălina, Expert, tendințe și tehnologii emergente

Cuvinte care transformă

În business, fiecare perioadă își are cuvintele ei vedetă. Folosirea acestora este uneori marca actualității, a afilierei la comunitatea de afaceri, iar alteori a caracterului vizionar al utilizatorilor, sau a unei aspirații. Astfel de cuvinte sunt în acest moment inovație, agilitate și digitalizare.

Despre digitalizare se vorbește din ce în ce mai mult în România. Se fac conferințe și se țin prezentări. Este foarte bine și așa, am putea spune. Până la urmă există un demers de informare și educare care este necesar într-o primă fază.

Numai că, dacă te rezumi doar la conferințe și discursuri, ratezi beneficiile pe care digitalizarea le produce dacă este implementată coerent în fiecare companie. Pentru că digitalizarea are ca efect și creșterea coeficientului de competitivitate – de felul în care este implementată digitalizarea la nivel micro (companii) depinde competitivitatea la nivel macro (țară).

Digitalizarea și competitivitatea

Competitivitatea unei țări se referă la capacitatea acesteia, comparativ cu altele, de a asigura un mediu economic și social care să susțină crearea accelerată de valoare adăugată. Digitalizarea creează accelerat valoare adăugată. De la cumpărături și plata impozitelor online la automatizarea proceselor de producție și chatbot-uri digitalizarea generează plus valoare.

Identificăm, astfel, două direcții care converg la implementarea și atingerea beneficiilor digitalizării:

- De jos în sus – de la nivelul companiilor la nivel de industrie/sector și economie, și
- De sus în jos – de la nivelul statului, propagându-se până la nivelul fiecărei companii.

În acest moment nu stăm prea bine la niciunul dintre cele două puncte de mai sus. Potrivit Comisiei Europene, România se află pe ultimul loc (28), în funcție de indicele economiei și societății informaționale (DESI). Acest indice compozit integrează un set de indicatori relevanți, structurați în jurul a cinci dimensiuni, pe care le voi detalia în cele ce urmează.

a. Conectivitatea

Acest indicator se referă la nivelul de acoperire, viteză și numărul de abonamente la bandă largă rapidă. Nivelul de acoperire a gospodăriilor prin rețelele fixe de comunicații în bandă largă este scăzut (89% în România comparativ cu 97% în UE). Nivelul de acoperire prin rețeaua de acces de generație următoare (NGA) este 72% în România, similar cu media UE. În ce privește numărul de abonamente la banda largă rapidă (viteză peste 30Mbps), în România procentul este de 63%, cu 30% peste media UE. Totuși accesul la serviciile de IT&C rămâne neuniform în rândul populației, cu decalaje mari în special în zonele rurale. Utilizarea rețelelor mobile în bandă largă este de asemenea sub media UE (59 abonați în România vs. 75 abonați în UE la 100 de persoane). Iată de ce, per total, România se situează sub media UE la acest indicator.

b. Capitalul uman

În ciuda faptului că avem aproximativ 100,000 de specialiști în IT, competențele digitale în rândul populației și al forței de muncă sunt printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană. Doar 52% dintre români folosesc internetul cu regularitate

(comparativ cu 76% în UE), iar 32% nu au folosit niciodată internetul (comparativ cu 16% în UE). Potrivit indicelui compozit DESI competențele digitale în rândul populației din România sunt cele mai slabe din UE, numai 26% dintre români având competențe digitale peste nivelul de bază (comparativ cu 55% în UE).

c. Utilizarea internetului

În această privință se înregistrează progrese semnificative, chiar dacă România este și la acest capitol sub media UE. Utilizarea internetului a crescut în special datorită unei mai mari participări a populației în cadrul rețelelor de socializare. Pe de altă parte, companiile din România doresc să exploateze mai bine avantajele oferite de rețelele de socializare, de comerțul online și de aplicațiile de tip cloud.

d. Integrarea tehnologiei digitale

Integrarea tehnologiile digitale de către companii, deși foarte importantă, în România înregistrează rezultate sub media UE, iar progresele sunt limitate. Lipsa bugetelor la nivel de companie, dar și lipsa de încredere a masei mari a consumatorilor în serviciile online, lipsa unui cadru juridic adecvat pentru gestionarea potențialelor dispute între companii și consumatori, precum și alte preocupări legate de comunicațiile criptate și plăți, conduc la o rată scăzută de integrare a tehnologiilor digitale de către companii.

e. Servicii publice digitale

Rezultatele României sunt sub media UE în ce privește serviciile publice digitale, dar se preconizează progrese importante mai ales prin promovarea unei politici de date deschise (tip Open Data). Totuși nivelul de utilizare a serviciilor de e-guvernare este cel mai scăzut din UE, numai 8% dintre utilizatori interacționând cu autoritățile publice prin retrimiterarea formularelor completate. Poate că inițiativa

de identificare a modalităților de reducere a birocrăției prin colectarea sugestiilor publicului larg cu ajutorul unei platforme online va contribui la rezultate mai bune privind digitalizarea administrației publice.

Comaniile ca driver de digitalizare

Un studiu realizat la nivel global de compania de consultanță Cap Gemini arată care ar putea fi beneficiile aduse de digitalizare la nivelul unei companii: creșterea profitabilității (EBIT)cu 9-26%, creșterea randamentului de utilizare a activelor cu 6-9% și creșterea valorii firmei cu 7-12%. Având în vedere faptul că în 2015 cifra de afaceri totală a companiilor active din România a fost de 275 miliarde euro, din care top 500 companii generează circa 110 miliarde euro, prin digitalizarea companiilor această valoare ar putea crește de 2-5 ori în următorii ani, ceea ce ar produce un efect de domino și la nivelul altor dimensiuni analizate mai sus, mai ales în ce privește capitalul uman și integrarea tehnologiilor digitale.

* * *

Despre Constantin Măgdălina

Constantin Măgdălina are o experiență profesională de 8 ani, timp în care a lucrat la companii multinaționale, atât în țară cât și în străinătate. Constantin are un Master în Marketing și Comunicare la Academia de Studii Economice București. Este certificat Lean Six Sigma și ITIL (IT Information Library®) ceea ce-i facilitează o bună înțelegere a proceselor și transformărilor din cadrul organizațiilor. Pe de altă parte certificarea obținută de la Chartered Institute of Marketing îi completează expertiza de business. În cei peste 4 ani de activitate la EY a inițiat și coordonat studii ce analizau aspecte legate de mediul de afaceri din România. Printre acestea se află previziunile economice de creștere ale firmelor în 2013-2016, managementul cunoștințelor, experiența

de cumpărare în era consumatorilor digitali, social media și mediul de afaceri românesc, utilizarea dispozitivelor mobile în România. Este autor a numeroase articole cu teme legate de inovație, eficientizarea proceselor de afaceri, social media, transformarea digitală, tendințe și tehnologii emergente. Este invitat că vorbitor la numeroase evenimente și conferințe de business.

Industria de IT își accelerează creșterea

Autor: Constantin Măgdalina, Expert, tendințe și tehnologii emergente

Valoarea adăugată de sectorul de IT (software și servicii) la PIB-ul României a ajuns la 3,066 miliarde de euro în 2015, în creștere cu 21% comparativ cu 2014, conform datelor ANIS. Pentru anul 2016, valoarea estimată este de 3,616 miliarde euro.

Software – Se estimează că piața internă de software (fără export) va crește cu 6,7%, ajungând la 425 milioane euro în 2016, depășind nivelul de 398 milioane euro din 2015. Pe termen mediu, se așteaptă o creștere semnificativă, cu un CAGR de 8,4% în perioada 2016-2020, ceea ce va face ca valoarea pieței să urce la 648 milioane euro în 2020.

Serviciile de IT – Se estimează că piața internă a serviciilor de IT va crește de la 593 milioane euro în 2016 la 972 milioane euro în 2020, ceea ce corespunde unui CAGR de 8,5%. Soluțiile de cloud și adoptarea outsourcing-ului de către

companiile locale vor genera extinderea segmentului serviciilor, care va completa sursele consacrate de venituri cum sunt consultanța și integrarea sistemelor.

Descriere	2013	2014	2015	2016E	2017P	2018P	2019P	2020P
Valoarea pieței de IT [Miliarde euro]	2,152	2,548	3,066	3,616	4,211	4,834	5,495	6,000
Valoarea pieței de IT [rata de creștere anuală]	15%	18%	21%	17%	16%	15%	14%	14%
Valoarea pieței interne de IT [Milioane euro]	897	953	991	1,036	1,154	1,314	1,482	1,620
Vânzări software [Milioane euro]	335	370	398	425	485	499	607	648
Vânzări servicii de IT [Milioane euro]	562	583	593	611	669	815	875	972

Sursa: Software and IT Services in Romania 2016 – ANIS, Romania Information Technology Report Q3 2016 – BMI (E/P = estimat/prognoză)

Software pentru companii: Piața românească de enterprise software este matură ca o consecință a integrării în economia europeană – ratele de penetrare rămân însă semnificativ mai mici decât cele din Europa de Vest, dar și decât cele din Europa Centrală și de Est. Oportunitatea reprezentată de enterprise software în România rămâne concentrată pe ERP, CRM și managementul lanțului de aprovizionare (SCM). Datele pentru 2015 arată că ratele de adopție în rândul IMM-urilor sunt sub media Uniunii Europene, atât pentru ERP cât și pentru CRM. În unele cazuri, diferența a fost deosebit de mare, inclusiv pentru penetrarea aplicațiilor tip ERP la nivelul companiilor mici-și-mijlocii și a celor tip CRM la nivelul companiilor mari.

Cloud computing: România este o piață mică în comparație cu cea mai mare parte a Europei, dar este în curs de dezvoltare rapidă. Deși presiunea pe preț este de așteptat să fie intensă din cauza sensibilității pieței la preț în general, potențialul rămâne semnificativ. Creșterea rapidă a adopției cloud computing-ului este susținută de calitatea ridicată și

infrastructura extinsă. Se estimează că totalul cheltuielilor de cloud computing în România va crește cu o rata medie anuală de 17,4% în perioada 2016-2020, până la 69 de milioane de euro.

SaaS: Potrivit datelor Eurostat, România se situează în spatele colegilor din Europa Centrală și de Est. În 2014, doar 5% din întreprinderile nefinanciare din România, cu 10 sau mai mulți angajați, au adoptat cel puțin un serviciu de cloud.

IaaS/PaaS: În ceea ce privește adoptarea Infrastructure-as-a-Service (IaaS) / Platform-as-a-Service (PaaS), datele arată că stocarea fișierelor și hostingul bazelor de date au fost cele mai comune servicii în 2014, accesate de aproximativ o treime din companiile care folosesc soluțiile cloud, în timp ce doar 19% dintre companiile ce utilizează soluții cloud din România folosesc cloud computing pentru aplicațiile proprii. Acest lucru ar putea fi o oportunitate pe termen mediu.

Pepiniera de talente

În România, există aproximativ 100.000 de specialiști în sectorul de IT la nivel național. Învățământul tehnic include 5 universități politehnice de top, 59 de facultăți de stat și 174 facultăți private. România se află în top 10 la nivel global în ce privește numărul de specialiști IT certificați, iar aproximativ 98% dintre specialiștii de IT vorbesc engleza. Acest lucru recomandă România ca un hot spot pentru dezvoltarea rapidă a sectorului IT în următoarele decenii, potrivit studiului Brainspotting IT Report din 2016.

Un avantaj al țării este reprezentat de limbajele de programare diversificate și foarte solicitate pe care experții români le stăpânesc: Java (28%), PHP (15%), NET C # (15%), și C / C ++ (12%), sunt cele mai des întâlnite dintre limbajele de programare și de expertiză. Specialiștii IT sunt interesați să obțină certificări internaționale, precum: Linux, Cisco, Microsoft, Oracle, Sun, ISTQB, OMO, CBAP.

Cu toate că România își propune să fie un centru IT regional, pepiniera de talente nu pare să furnizeze numărul de specialiști necesar atingerii acestui obiectiv. Cei peste 7.000 de absolvenți IT sunt totuși insuficienți pentru a acoperi nevoile pieței. Acest deficit se poate adânci pe termen mai lung pe măsură ce specialiștii migrează spre alte părți ale UE în căutarea unui salariu mai mare și a unor oportunități mai bune de angajare.

Perspective pe termen mediu

Industria serviciilor de IT va fi segmentul fanion al pieței de IT pe termen mediu, ca urmare a creșterii continue în externalizarea și adoptarea mai largă a serviciilor de cloud computing în rândul utilizatorilor finali din România, atât în sectorul privat cât și cel public. Cheia acestei tendințe este cererea internă generată de companii și investițiile guvernamentale în societatea informațională. Un alt factor va fi outsourcing-ul și potențialul de creștere semnificativă a cloud computing-ului în România, în cazul în care sunt puse în aplicare reglementările UE pentru securitatea datelor.

Modernizarea sectoarelor economice cheie din România va oferi în continuare oportunități pentru furnizorii din sectorul de IT în domeniul bancar, petrol și gaze, energie și telecomunicații. Investițiile în modernizare sunt de natură să conducă la creșterea oportunităților pentru IT, în special în transporturi și utilități.

* * *

Despre Constantin Măgdălina

Constantin Măgdălina are o experiență profesională de 8 ani, timp în care a lucrat la companii multinaționale, atât în țară cât și în străinătate. Constantin are un Master în Marketing și Comunicare la Academia de Studii Economice București. Este certificat Lean Six Sigma și ITIL (IT Information Library®) ceea ce-i facilitează o bună înțelegere a proceselor și

transformărilor din cadrul organizațiilor. Pe de altă parte certificarea obținută de la Chartered Institute of Marketing îi completează expertiza de business. În cei peste 4 ani de activitate la EY a inițiat și coordonat studii ce analizau aspecte legate de mediul de afaceri din România. Printre acestea se află previziunile economice de creștere ale firmelor în 2013-2016, managementul cunoștințelor, experiența de cumpărare în era consumatorilor digitali, social media și mediul de afaceri românesc, utilizarea dispozitivelor mobile în România. Este autor a numeroase articole cu teme legate de inovație, eficientizarea proceselor de afaceri, social media, transformarea digitală, tendințe și tehnologii emergente. Este invitat că vorbitor la numeroase evenimente și conferințe de business.

Cum se pot evita problemele generate de o acuzație de aparentă evaziune fiscală

Noul Cod de Procedură Fiscală, intrat în vigoare pe 1 ianuarie 2016, permite „criminalizarea” litigiilor fiscale, adică posibilitatea ca organele fiscale să considere evaziune fiscală sau fraudă fiscală aplicarea unui tratament fiscal diferit față de cel avut în vedere de organul fiscal.

Practica judiciară recentă a organelor de urmărire penală confirmă tendința acestora de a considera că s-a săvârșit o infracțiune de evaziune fiscală ori de câte ori regimul fiscal al unei cheltuieli (deductibil sau nedeductibil) este diferit de cel stabilit de organele fiscale.

“Disputa fiscală trebuie să aibă întotdeauna prioritate,

întrucât o soluție favorabilă contribuabilului în fața instanței de contencios fiscal ar putea însemna încetarea oricăror investigații sau urmăriri de natură penală”, a menționat Emanuel Băncilă, liderul practicii de Litigii și Controverse Fiscale din cadrul Radu și Asociații – EY Law.

În acest sens, prevenția este necesară atât în ceea ce privește nou-introdusa penalitate de nedeclarare (obligația accesorie distinctă aplicată atât în cazul nedeclarării, cât și în cazul sub-declarării obligației fiscale de către contribuabili și care, în situații de evaziune fiscală, crește până la 100% din debitul suplimentar stabilit), dar și în ceea ce privește procedura de acceptare a partenerilor contractuali (verificarea cu atenție a partenerilor de afaceri și a desfășurării activităților acestora). Această procedură capătă o importanță deosebită nu numai cu privire la diminuarea riscurilor fiscale, dar mai ales este importantă pentru eliminarea riscurilor de natură penală.

„Vremea în care doar asistența avocaților specializați în drept penal era suficientă pentru a combate acuzațiile legate de infracțiuni economic-financiare a trecut”, crede Mihai Jiganie-Șerban, Partener în cadrul firmei de avocatură Șerban și Asociații. Practica arată că doar o echipă multidisciplinară (formată din persoane cu pregătire juridică și financiar-fiscală) este în măsură să facă față unor astfel de acuzații complexe.

Singura modificare pozitivă adusă de noul Cod de Procedură Fiscală este reducerea numărului de cazuri în care organul fiscal poate suspenda soluționarea unei contestații fiscale, motivând existența unei sesizări penale făcute de inspecția fiscală. Importanța acestei proceduri constă în diminuarea riscurilor fiscale și, mai ales, în eliminarea riscurilor de natură penală.

Aceste teme au fost dezbătute în cadrul seminarului „Litigiile fiscale și latura lor penală: tendințe recente și implicații

practice” – organizat de specialiștii de la Radu și Asociații EY Law, împreună cu Societatea de Avocați Șerban și Asociații, explicând cum pot fi evitate problemele date de o acuzație privind o aparentă evaziune fiscală.

Despre EY România

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 230.000 de angajați în peste 700 de birouri din 150 de țări și venituri de aproximativ 29,6 miliarde de USD în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2016. Rețeaua noastră este cea mai integrată la nivel global iar resursele din cadrul acesteia ne ajută să le oferim clienților servicii prin care să beneficieze de oportunitățile din întreaga lume. În România, EY este unul dintre liderii de pe piața serviciilor profesionale încă de la înființare, în anul 1992. Cei peste 700 de angajați din România și Republica Moldova furnizează servicii integrate de audit, asistență fiscală, asistență în tranzacții și servicii de asistență în afaceri către companii multinaționale și locale. Avem birouri în București, Cluj-Napoca, Timișoara, Iași și Chișinău. EY România s-a afiliat în 2014 singurei competiții de nivel mondial dedicată antreprenoriatului, EY Entrepreneur Of The Year. Câștigătorul ediției locale reprezintă România în finala mondială ce are loc în fiecare an în luna iunie la Monte Carlo. În finala mondială se acordă titlul World Entrepreneur Of The Year. Pentru mai multe informații, vizitați pagina noastră de internet: www.ey.com.

Megatendențele globale generează provocări pentru climatul de securitate și industria de apărare, avertizează PwC

Megatendențele globale vor avea un impact profund și disruptiv asupra climatului de securitate și a industriei de apărare din întreaga lume, arată un nou raport al PwC.

Acest lucru va necesita mai multă agilitate și responsabilitate din partea guvernelor și un mai mare consens în sânul societăților pentru a contracara riscurile de securitate, avertizează experții PwC în industria de apărare și de securitate.

Cele 5 mari tendințe globale care își vor pune amprenta asupra viitorului planetei sunt: schimbarea raportului de putere economică globală, tendințele demografice, accelerarea urbanizării, ascensiunea tehnologiei, precum și schimbările climatice și deficitul de resurse naturale.

Fiecare dintre aceste tendințe cheie și impactul lor potențial este analizată într-un nou raport al PwC intitulat *Megatrends and their implications for Global Defense and Security*.

Modificarea raporturilor de putere economică va duce la apariția unor economii naționale mai puternice în diverse regiuni ale globului, ceea ce va însemna și o nevoie mai mare de a proteja resursele, dar și resurse mai mari disponibile pentru a investi în apărare și securitate. Această schimbare poate de asemenea să reducă gradul de dependență al unor state de marile puteri capabile să proiecteze forță, precum sunt Statele Unite, pentru a le asigura protecția și de asemenea va

duce la o împărțire mai echitabilă a responsabilităților de a menține deschise căile comerciale și a proteja rutele navigabile de actori ostili.

Lanțurile de aprovizionare extinse și complexe vor deveni din ce în ce mai vulnerabile la atacurile informatice din partea hackerilor implicați în activități de spionaj industrial, furt, sau acțiuni disruptive teroriste.

Schimbările demografice presupun ca pe măsură ce populația occidentală îmbătrânește, cererea de servicii sociale și de sănătate va pune mare presiune asupra prioritățile bugetare, ceea ce ar putea să intre în competiție sau chiar să ducă la diminuarea cheltuielilor de apărare și securitate.

În schimb, creșterea populației tinere în țările emergente ar putea duce la o creștere a radicalizării și la revolte populare, precum și la o mai mare probabilitate a apariției unor mișcări disruptive transnaționale care să se infiltreze în aceste societăți. Acest lucru va genera provocări de securitate atât de natură internă, cât și externă, care vor necesita investiții mai mari și strategii inovatoare de contracarare.

Accelerarea urbanizării poate însemna că puterea agregată a megalopolisurilor în plină expansiune va rivaliza cu cea a guvernelor naționale. Explozia urbanizării va crea provocări extraordinare pentru sistemele judiciare și de poliție, pentru agențiile de informații și de securitate internă, precum și pentru organizațiile tradiționale de apărare.

Asigurarea unor forțe adecvate de poliție și securitate pentru aceste zone va fi costisitoare și va necesita un nivel mai ridicat de colaborare inter-instituțională și de schimb de informații.

Ascensiunea tehnologiei oferă posibilități interesante de a promova o automatizare tot mai ridicată a sistemelor analitice și de comunicații. Dar în același timp crează și noi

vulnerabilități care vor genera dificultăți sistemelor de poliție, de securitate și organizațiilor de apărare, la o scară fără precedent.

Combinarea dintre internet, dispozitive mobile, sisteme de analiză a datelor, drone, inteligență artificială și tehnologia cloud va permite organizațiilor de securitate și apărare să-și dezvolte capabilitățile de a adresa și a răspunde acestor amenințări, care vor folosi aceleași instrumente, disponibile comercial.

Provocarea pentru organizațiile de securitate și apărare va fi să dezvolte și să adapteze aceste tehnologii la viteza cu care acestea sunt dezvoltate în mediul privat, nu la viteza cu care este obișnuite să acționeze guvernele.

Între timp, **schimbările climatice și deficitul de resurse naturale** vor intensifica tensiunile dintre națiuni pentru accesul la resurse. Pe măsură ce populația globului continuă să crească, aceste dispute vor deveni tot mai acute și mai critice pentru supraviețuirea națională, îndeosebi în privința asigurării unor resurse de bază precum cele de hrană, apă și surse de energie.

Acest lucru va duce fără îndoială la confruntări regionale și chiar globale pentru apă, petrol, acces la zonele cu potențial eolian ridicat, pescuit, vânătoare și alte resurse minerale.

„Profunzimea și complexitatea acestor provocări de securitate puse de tendințele globale vor necesita soluții care să implice întreaga societate. Iar aceste soluții trebuie să valorifice beneficiile tehnologice, colaborative și comerciale pe care chiar tendințele globale le vor genera. Însă nu trebuie să ne temem de aceste tendințe și de provocările inerente de apărare și securitate pe care acestea le ridică. Mai degrabă ar trebui să venim în anticiparea acestor schimbări, să le tratăm cu seriozitate și să ne punem în aplicare creativitatea și resursele pentru a fi cu un pas

înaintea acestor provocări”, a declarat Manuela Guia, Partener, D&B David și Baias, membru al echipei de servicii pentru sectorul apărării și de securitate, PwC România.

„Pentru România, care este situată într-o regiune geopolitică marcată de tensiuni, este esențial modul în care va ști să răspundă acestor provocări globale și regionale. Din acest punct de vedere, trebuie menținut pe termen mediu și lung angajamentul țării de a aloca 2% din PIB pentru securitate și apărare, de a-și înnoi înzestrarea militară și de a-și consolida parteneriatele strategice, îndeplinindu-și totodată obligațiile asumate la nivel global și în cadrul NATO de securitate și apărare colectivă”, a adăugat Manuela Guia.

Despre raport:

1. Despre rețeaua globală PwC de Servicii de Apărare și Securitate: susținem liderii de securitate și apărare din întreaga lume pentru a dezvolta și implementa strategii eficiente care să adreseze amenințările emergente cu o mai mare eficacitate și agilitate. Scopul nostru este de a genera încredere în societate și a rezolva probleme importante pentru a crea o lume mai sigură.
2. Raportul complet ***Five Megatrends and their implications for Global Defense and Security***, poate fi descărcat accesând următoarea adresă de Internet

<https://www.pwc.com/gx/en/industries/government-public-services/public-sector-research-centre/publications/five-megatrends.html>

Despre PwC

Firmele din rețeaua PwC ajută organizațiile și indivizii să creeze valoarea adăugată de care au nevoie. Suntem o rețea de firme prezentă în 157 de țări cu mai mult de 223.000 de specialiști dedicați oferirii de servicii de calitate de audit, consultanță fiscală și consultanță pentru afaceri.

Spuneți-ne care sunt lucrurile importante pentru dumneavoastră și descoperiți mai multe informații despre noi vizitând site-ul www.pwc.ro.

România, 5% creștere economică. Încotro și până când?

Cu creșteri de 2,9% în 2014, 3,7% în 2015 și de 5,2% în S1 2016, România este văzută de cei mai mulți dintre managerii de top drept cea mai atractivă piață din Europa. Creșterea economică de 6% raportată în T2 2016 potrivit Eurostat, a determinat Bloomberg să considere România țara cu cea mai rapidă creștere economică din 2008 până în prezent. În opinia experților, explozia consumului, reducerea taxelor și creșterea salariilor sunt considerați principalii factori care au susținut această creștere.

Producția industrială a stagnat în acest an, singurele luni de creștere fiind aprilie cu 3,9% și august cu 1,2%, în timp ce exporturile au contribuit negativ la creșterea economică. Contribuția negativă a exporturilor se explică prin diferența dintre rata de creștere a exporturilor (4%) și importurilor (6,8%) în primele 8 luni ale anului. Cu toate acestea se estimează o creștere a industriei de 1,5% și de 4% a exporturilor față de anul trecut. Raportată la euro, leul este moneda una dintre cele mai performante top 3 monede din Europa Centrală și de Est.

Reducerea TVA-ului de la 24% la 20%, scăderea șomajului și creșterea salariilor au stimulat consumul. Creșterea cu 19% a salariului minim în luna mai și scăderea TVA-ului și a altor

taxe (TVA la alimente de la 24% la 9%), care pun presiune pe buget, au determinat FMI și UE să exprime unele îngrijorări. Cu toate acestea rata estimată de creștere economică pentru 2016 este de 4,8% potrivit Comisiei Naționale de Prognoză.

70% din ce exportă România merge către UE. Prin urmare economia depinde foarte mult de nivelul de creștere economică a statelor din comunitatea europeană. Cum nivelul mediu de creștere economică în UE este de 1,5%-1,8% și cererea este relativ scăzută, în acest moment România crește în baza consumului intern. Consumul privat a crescut de la 6,1% în 2015 la 8%, atât cât se estimează pentru finele lui 2016. Iar indicatorul de încredere a consumatorului a crescut semnificativ de la minus 63 în 2010 la minus 20 în 2016. Scăderea șomajului la aproximativ 6% a consolidat și mai mult încrederea consumatorilor, chiar dacă anumite industrii se confruntă cu o acerbă lipsă de personal.

Exportul mare către statele membre UE a generat o creștere medie a producției în 2013 și 2014 de 7% pe an. Numai că în 2015 această creștere și-a pierdut din viteză, în prezent înregistrând o rată de creștere de numai 3%. Se estimează că industria energetică și producția industrială vor avea în continuare evoluții pozitive, dar într-un ritm mai scăzut. Din acest motiv producția va avea o creștere de 1,5% în acest an, cu o perspectivă de 3,2% anul viitor.

Dacă în 2014 exporturile au crescut cu 9%, în 2015 nivelul creșterii acestora a fost de doar 5%. La începutul acestui an, exporturile în termeni nominali au fost de 4,1 miliarde euro în luna ianuarie, dar au înregistrat 4,9 miliarde euro în septembrie, potrivit ultimelor date emise de Institutul Național de Statistică.

În ce privește moneda națională, în 2015 leul s-a depreciat cu 16% față de dolar urmând trendul deprecierei tuturor monedelor regionale. Cu toate acestea, leul rămâne stabil în raport cu moneda europeană estimându-se un curs de 4,02 RON pentru 1

dolar și 4,45 RON pentru 1 euro. Moneda națională este considerată una dintre cele mai stabile din regiune ținând cont că presiunea contului curent ușor negativ este scăzută, inflația este scăzută, iar rezervele valutare solide.

Investițiile străine directe au crescut cu 27% în 2013 față de perioada imediat post-criză, menținându-se, cu unele fluctuații lunare, la niveluri medii aproximativ egale și în perioada 2014-2016. Chiar dacă este posibil că investițiile străine directe să crească în continuare, acestea nu vor ajunge la nivelul de 13 miliarde euro anterior crizei. În prezent sumele atrase din investițiile străine directe sunt în intervalul 3-5 miliarde euro.

În baza planului de investiții în producție și sectorul industrial cu o valoare estimată de 17 miliarde euro, România are proiecția de creștere cu câte 5% a produsului intern brut în următorii 5 ani. Este un obiectiv ambițios care schimbă sursa de creștere bazată pe consum pe cea bazată pe producție, mult mai sustenabilă. În T2 2016, cheltuielile cu investițiile au înregistrat un avans de 15%, pe fondul reducerii creșterii comerțului cu amănuntul. Astfel, avem primele semne ale reechilibrării temporare între sursele de creștere. Dacă planul de investiții, care include 16 zone de dezvoltare, inclusiv agricultura, educația și infrastructura va fi realizat, vom putea vorbi despre o creștere sustenabilă.

Momentul economic prin care trece România este optimist. În cifre macro, poza arată relativ bine. Numai că la o rezoluție mai bună culoarea de fond începe să capete oarece nuanțe de gri. Amintirea perioadei când eram într-o creștere accelerată și investiții substanțiale, ne arată că nu citeam semnele (interne și externe) care prevesteau ce avea să vină. Atunci ca și acum consumul era foarte sus și viitorul se arăta luminos. România era asemeni punții Titanicului pe care se sărbătorea succesul și prosperitatea ce aveau în scurt timp să se scufunde. Naufragiați în furtuna economică am reușit să supraviețuim. Acum lucrăm la o ambarcațiune mai performantă

care să ne poarte pe un nou val de creștere. Întrebarea este: înaintăm propulsați de puterea motorului creșterii economice reale? Încotro și până când?

* * *

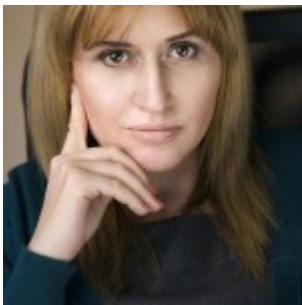
Despre Constantin Măgdălina

Constantin Măgdălina are o experiență profesională de 8 ani, timp în care a lucrat la companii multinaționale, atât în țară cât și în străinătate. Constantin are un Master în Marketing și Comunicare la Academia de Studii Economice București. Este certificat Lean Six Sigma și ITIL (IT Information Library®) ceea ce-i facilitează o bună înțelegere a proceselor și transformărilor din cadrul organizațiilor. Pe de altă parte certificarea obținută de la Chartered Institute of Marketing îi completează expertiza de business. În cei peste 4 ani de activitate la EY a inițiat și coordonat studii ce analizau aspecte legate de mediul de afaceri din România. Printre acestea se află previziunile economice de creștere ale firmelor în 2013-2016, managementul cunoștințelor, experiența de cumpărare în era consumatorilor digitali, social media și mediul de afaceri românesc, utilizarea dispozitivelor mobile în România. Este autor a numeroase articole cu teme legate de inovație, eficientizarea proceselor de afaceri, social media, transformarea digitală, tendințe și tehnologii emergente. Este invitat că vorbitor la numeroase evenimente și conferințe de business.

România a urcat pe locul 50

În clasamentul global Paying Taxes 2017 calculat de PwC

România a urcat 5 poziții până pe locul 50 în clasamentul global PwC Paying Taxes 2017, care măsoară ușurința plății taxelor și impozitelor pentru o companie tipică în 190 de economii din întreaga lume.

„Se observă că multe dintre statele din Europa Centrală și de Est au făcut progrese în ultimul an în ceea ce privește ușurarea plății taxelor. Astfel, Cehia a făcut un salt de pe locul 122 până pe poziția 53 în clasament, Polonia a urcat de pe locul 58 pe poziția 47, Slovacia a urcat de pe locul 73 pe 56, Ungaria a urcat de pe locul 95 pe 77, iar Bulgaria de pe 88 pe 83. O evoluție spectaculoasă a avut și Moldova, care a urcat pe poziția 31 în clasamentul Paying Taxes, față de locul 78 înregistrat anul trecut. Acest lucru subliniază că suntem într-o competiție regională din ce în ce mai intensă privind ușurarea plății taxelor și a reducerii poverii fiscale, iar România ar trebui să continue și să intensifice ritmul măsurilor fiscale pozitive luate în ultimii ani pentru a se poziționa ca o destinație mai atractivă pentru investiții”, consideră Mihaela Mitroi, Liderul Departamentului de Consultanță Fiscală și Juridică, PwC România.

În privința **ratei totale de impozitare**, care măsoară ponderea taxelor și contribuțiilor suportate de către o firmă ca procent din profit, acesta a fost de 38,4% în România în ediția din acest an, sub media statelor din Uniunea Europeană (40,3%) și cea globală (40,6%).

Tax Magazine nr. 10 octombrie 2016

- **Cosmin Flavius Costaş**

Dreptul fiscal român și dreptul fiscal european: As Far As It Gets

Evoluții fiscale recente

- **Alexandra Lungeanu**

Impozitul specific – o nouă provocare pentru anul fiscal 2017

- **Marilena Ene**

Despre politica fiscală europeană și națională și impactul taxei pe valoarea adăugată asupra bugetului public Partea a II-a. Politica fiscală și taxa pe valoarea adăugată

- **Mihaela Tofan**

Repere jurisprudențiale ale CJUE în domeniul accizelor

- **Paul Sorinca**

Taxa pe valoarea adăugată și scutiri de la taxă pentru serviciile de asigurări

- **Andrei Iancu**

Un avatar al art. 214 din vechiul Cod de procedură fiscală în materia măsurilor asigurătorii

- **Tudor Vidrean-Căpușan**

Deficiențele noului Cod de procedură fiscală

- **Jurisprudență fiscală națională**

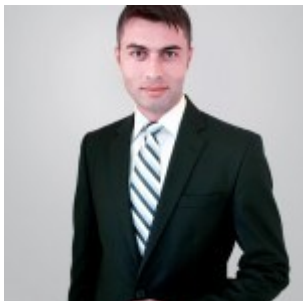
Sinteză de jurisprudență fiscală națională

- **Jurisprudență fiscală a instanțelor europene**

Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în intervalul 8 octombrie – 4 noiembrie 2016

Cum ieși pulsul schimbării?

Autor: Constantin Măgdălina, Expert, Tendințe și tehnologii emergente

Schimbarea fără rezultate măsurabile și aliniată la obiective este aflare în treabă. Este o intenție nefinalizată, o tentativă fără angajamentul real al schimbării. Când vine vorba de companii, dincolo de [necesitatea schimbării](#) și [sustenabilitatea](#) acesteia, ceea ce contează sunt rezultatele planului de implementare al schimbării.

1) Greu cu măsurarea rezultatelor

Întrebările care apar pe această temă sunt: cum știu companiile că au făcut schimbarea potrivită și care sunt indicatorii pe care companiile îi folosesc ca să stabilească succesul inițiativelor strategice de schimbare? Într-un studiu PMI răspunsurile date de executivi de top arată că satisfacția clienților (63%), reducerea costurilor (62%) sau creșterea vânzărilor (50%) sunt indicatorii utilizați pentru evaluarea rezultatelor schimbării. Cei împuterniciți să implementeze efectiv schimbarea, cum sunt managerii de proiect și de program, spun că, pe lângă satisfacția clienților (58%), este foarte important și indicatorul de moral și retenție al angajaților (48%), în funcție de care să fie evaluate rezultatele schimbării.

Proiectele și programele conțin prin însăși natura lor ideea de schimbare. Există în metodologia Six Sigma un criteriu care estimează șansele de succes ale unui proiect. Denumit informal EVA, acest criteriu înseamnă că eficiența unui proiect (E) este data de valoarea estimată (V) x acceptanța (A) din partea factorilor implicați ($E=V \times A$). Perspectiva profesioniștilor de project management este că până să ajungi la rezultatele

schimbării companiei în ansamblu, ai nevoie de valoarea estimată a implementării proiectelor, fundamentată în cifre/simulări și de acceptarea celor implicați.

Clientul poate fi satisfăcut de ceea ce îi oferi, numai că pentru furnizor costurile pot fi foarte mari și marja de profit mică sau chiar inexistentă. Să luăm exemplul unei companii de IT care oferă servicii în baza unui Service Level Agreement (SLA). Dacă serviciile solicitate de client prin Service Level Requirements (SLR) depășesc capacitățile de livrare ale companiei de IT, atunci aceasta din urmă va apela la companii terțe în baza unui Underpinning Contract (UC). Acest lucru înseamnă costuri și activități cu valoare operațională care nu-l interesează pe client câtă vreme termenii agreeți sunt respectați pentru suma promisă.

Dacă acceptăm Lean Six Sigma ca metodologie de proiect management cu potențial generator de schimbare majoră, atunci merită luată în considerare harta fluxului de valoare – Value Stream Mapping (VSM). Sunt identificate astfel activitățile cu valoare pentru client și cele cu valoare operațională. Satisfacția clienților ca măsură a succesului inițiativelor strategice de schimbare poate spune lucruri frumoase despre livrabil și totuși poate ascunde ineficiența proceselor interne. Cu alte cuvinte poți ajunge să livrezi servicii/produse de care clientul este mulțumit la costuri foarte mari și marje de profit mici. Excepția de la criteriul financiar de profit este avantajul strategic obținut în acest mod. Adică în anumite situații poți să faci în mod deliberat rabat de la profitabilitate în schimbul creșterii cotei de piață. În acest caz vorbim de o schimbare de strategie și de politică comercială care e necesar să fie corelată la nivel intern cu indicatorii de performanță ai angajaților.

2) Ușor cu angajații prin schimbare

Când vorbim despre schimbare este necesar să luăm în calcul indicatorii financiari ai schimbării, dar și o anumită

ecologie a schimbării. Dacă schimbarea pe care o faci dă de pământ cu moralul middle managementului și angajaților, productivitatea și rata de retenție a acestora scade și s-ar putea să ai parte de o schimbare pe care nu ți-o dorești. Rezistența individuală la schimbare poate să meargă până la demisie. Important este ca acesta să fie de scală mică la nivelul companiei. Studiile arată că din momentul în care un angajat începe doar să se gândească să-și schimbe slujba, productivitatea acestuia scade cu, atenție, 70%.

Sprijinul angajaților pentru implementarea schimbării este vital. Cele mai avansate soluții tehnice pentru îmbunătățirea business-ului nu sunt suficiente dacă angajații nu suportă schimbările dorite. Numai într-o cultură a muncii bine facute, care să consolideze învățarea și inovația, schimbările propuse vor fi susținute și vor avea succes. Vreau să enumăr rapid câteva dintre elementele cheie din metodologia Lean Six Sigma pentru o schimbare de succes prin corelație cu factorul uman: responsabilitatea, adaptabilitatea, comunicarea, implicarea, recunoașterea și recompensa, trainingul, coordonarea echipelor.

La nivel individual se manifestă de cele mai multe ori un anumit nivel de stres al schimbării. Se prea poate ca numărul de schimbări cerute unui angajat să fie mai mare decât poate acesta corela cu productivitatea activității lui. Simptomele de stres pot pendula între furie, îngrijorare pentru propria poziție și sabotarea schimbării. Costurile rezultate pot varia de la moral scăzut și eficiență redusă la concentrarea angajaților pe probleme și nu pe client. În acest fel satisfacția clienților (63%) văzută de către top management drept cel mai important indicator al succesului implementării schimbării este lovită din plin. Satisfacția clienților rămâne în topul importanței indicatorilor de măsurare a succesului implementării, numai că e necesară și monitorizarea ecourilor schimbării în rândurile angajaților pentru atingerea obiectivelor schimbării. Corelarea dintre angajamentului

companiei pentru schimbare și angajamentul personal este esențială.

Dacă scopul managementului schimbării este să ajute compania să accepte, să adapteze și să integreze schimbările ce trebuie făcute pentru îmbunătățirea performanței, atunci firmele ar fi bine să-și asculte clienții și să măsoare opinia angajaților atunci când implementează un plan de schimbare. Acești doi indicatori sunt esențiali pentru orice companie care își dorește tranziția benefică de la o situație prezentă la una viitoare.

* * *

Despre Constantin Măgdălina

Constantin Măgdălina are o experiență profesională de 8 ani, timp în care a lucrat la companii multinaționale, atât în țară cât și în străinătate. Constantin are un Master în Marketing și Comunicare la Academia de Studii Economice București. Este certificat Lean Six Sigma și ITIL (IT Information Library®) ceea ce-i facilitează o bună înțelegere a proceselor și transformărilor din cadrul organizațiilor. Pe de altă parte certificarea obținută de la Chartered Institute of Marketing îi completează expertiza de business. În cei peste 4 ani de activitate la EY a inițiat și coordonat studii ce analizau aspecte legate de mediul de afaceri din România. Printre acestea se află previziunile economice de creștere ale firmelor în 2013-2016, managementul cunoștințelor, experiența de cumpărare în era consumatorilor digitali, social media și mediul de afaceri românesc, utilizarea dispozitivelor mobile în România. Este autor a numeroase articole cu teme legate de inovație, eficientizarea proceselor de afaceri, social media, transformarea digitală, tendințe și tehnologii emergente. Este invitată vorbitor la numeroase evenimente și conferințe de business.

Buletin juridic. Noiembrie 2016

Modificări aduse Regulamentului BNR nr. 4/2014 privind raportarea de date și informații specifice la Banca Națională a României

Regulamentul pentru modificarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 4/2014 privind raportarea de date și informații statistice la Banca Națională a României („Regulamentul 6/2016”) a fost publicat în Monitorul Oficial Partea I în data de 14 octombrie 2016 și a intrat în vigoare în data de 17 octombrie 2016.

Domeniul de aplicare și scopul reglementării

Regulamentul BNR nr. 4/2014 stabilește cadrul legal privind raportarea de date și informații statistice la Banca Națională a României, cum ar fi: ratele dobânzii practicate de instituțiile financiare monetare, operațiuni valutare de capital de natura datoriei private externe pe termen mediu și lung etc.

Cele mai importante prevederi

Modificări privind obligația de raportare la BNR

Regulamentul 6/2016 abrogă următoarele obligații de raportare către BNR:

- obligația rezidenților de a raporta toate operațiunile de natura balanței de plăți;
- obligația de raportare la efectuarea oricărei plăți către nerezidenți, a cărei valoare este egală sau mai mare de 50.000 euro;

- obligația de raportare la efectuarea oricărei plăți prin electronic banking, a cărei valoare este egală sau mai mare de 50.000 euro;
- obligația de raportare de către persoanele juridice în cazul ridicărilor de valută în numerar din conturi deschise la instituții de credit, pentru plăți către nerezidenți a căror valoare este egală sau mai mare de 50.000 euro;
- obligația de raportare pentru plățile efectuate în cadrul unui acreditiv, pentru plăți a căror valoare este egală sau mai mare de 50.000 euro;
- obligația de raportare pentru orice încasare de la nerezidenți, a cărei valoare este egală sau mai mare de 50.000 euro; și
- obligația persoanelor juridice rezidente care au conturi deschise în străinătate de a raporta tranzacțiile efectuate prin aceste conturi.

Ca o consecință a eliminării acestor obligații de raportare au fost excluse și anexele relevante care includeau formularele de raportare.

Modificări privind obligația de raportare a instituțiilor de credit

Potrivit Regulamentului 6/2016, instituțiile de credit sunt exonerate de obligația de a raporta la BNR, lunar, datele și informațiile cuprinse în formularele Declarație de plată externă și Declarație de încasare externă.

Instituțiile de credit au în continuare obligația de raportare a totalității sumelor de încasat și sumelor de plătit în relațiile cu nerezidenții până la data de 20 a lunii următoare celei pentru care se face raportarea, cu excepțiile prevăzute de Regulamentul 4/2014 (astfel cum a fost modificat ulterior), indiferent de valoarea acestor operațiuni, pragul valoric de 50.000 EUR (fie o sumă egală sau mai mare decât suma de 50.000 EUR) fiind eliminat.

Instituțiile financiare sunt obligate în continuare să raporteze informațiile, în conformitate cu listele de indicatori din Anexa V.3.

Casele centrale ale cooperativelor de credit vor raporta centralizat toate datele și informațiile statistice menționate în paragraful de mai sus, atât pentru operațiunile proprii, cât și pentru cele ale cooperativelor din rețea. Conform reglementării anterioare, casele centrale raportau doar operațiunile de natura balanței de plăți.

Modificări privind Autoritatea de Supraveghere Financiară

Regulamentul 6/2016 a abrogat prevederea legală care stabilea obligația Autorității de Supraveghere Financiară de a raporta datele și informațiile statistice la Banca Națională a României.

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 77/2016

În ziua de 25 octombrie 2016, Plenul Curții Constituționale, investit în temeiul art. 146 lit. d) din Constituția României și a art.29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a luat în dezbateră excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în ansamblul său, și în mod special ale art. 1 alin. (3), art. 3,

art. 4, art. 5 alin. (2), art. 6, art. 7, art. 8, art. 10 și art. 11 din aceasta.

În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi:

1. A admis excepția și a constatat că sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art.11 teza întâi din Legea nr.77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, este neconstituțională.

2. A admis excepția și a constatat că prevederile din art.11 teza întâi raportate la art.3 teza a doua, art.4, art.7 și art.8 din Legea nr.77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, sunt constituționale în măsura în care instanța judecătorească verifică condițiile referitoare la existența impreviziunii.

3. A respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.11 teza întâi raportate la dispozițiile art.3 teza întâi, precum și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.11 teza a doua din Legea nr.77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.

4. A respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.11 teza întâi raportate la celelalte dispoziții din Legea nr.77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, și a constatat că acestea sunt constituționale, prin raportare la criticile formulate.

Declararea ca neconstituțională a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” (menționată la pct.1) din art.11 teza întâi din Legea nr.77/2016 a avut în vedere faptul că devalorizarea bunurilor imobile nu este incidentă, în raport de obiectul contractelor de credit (sume de bani).

Soluția pronunțată de Curtea Constituțională la pct.2 a avut în vedere, în principal, încălcarea art.1 alin.(5), referitoare la calitatea legii, în componenta sa privind cerințele de claritate și previzibilitate a legii și a art.21 – *Accesul liber la justiție* din Constituție.

Respingerea, ca inadmisibilă, a prevederilor menționate la pct.3 a avut în vedere faptul că toate dosarele în care au fost invocate excepțiile de neconstituționalitate vizează contracte de credit încheiate între anii 2007-2009, și anume sub regimul Codului civil din 1864, astfel că aceste prevederi nu au legătură cu soluționarea cauzelor, fiind incident art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanțelor care au sesizat Curtea Constituțională.

Argumentele reținute în motivarea soluției pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziei, care se va publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.